

V roce 1930 mělo městečko Kunzwardt či Kuschwarda 150 domů a více než 900 obyvatel; po 2. sv. válce bylo přejmenováno na Strážný.

VÝHLEDY č. 16 19.8.92

Loupežníci na Zlaté stezce

Pověst o tom, jak přišel Strážný ke svému jménu

Už v 10. století byla tato stezka, později zvaná Zlatá, táhnoucí se z Pasova do Prachatic a dále pak do Čech, zdrojem příjmů poctivých i nepoctivých lidí. Den za dnem po ní putovaly karavany kupců, přepadávané surovými lapky, kteří je připravovali nejen o zboží a o peníze, ale často i o život. To bylo zlé, a když pak byla stezka rozšířena a uzpůsobena pro čtyřkolé vozy, lapku ještě přibýlo.

Loupežníci ovšem svým působením neškodili jen těm obchodníkům, ale připravovali o cla a daně samotného panovníka. Tomu bylo třeba učinit přítrž.

Na zemské hranici s Bavorskem v místech, kde ji stezka přetínala, dal český král zbudovat kamenný strážní hrad k její ochraně. To bylo v první polovině čtrnáctého století. Na úpatí vrchu, na němž postavili hrad, jehož věž se zčásti zachovala, vznikla, jako ostatně všude tam, kde postavili hrad, pod ním osada. Rozložila se po mírných svazích zeleného údolí, jímž prospíchá dovádívá Rásnice, jinak také Rásná Vltava.

Dá se předpokládat, že osadu pojmenovali podle hradu, tedy Königswarte - čili Královská Varta. V toku generací, díky všelijakým jazykovým dialektům i chatrné čitelnosti starých písemností, se jméno komolilo a komolilo, až z něho byla Kuschwarda, česky Kunzwardt. Osada rostla, a tak byla v roce 1843 povýšena na městy. Měla se i nadále k světu a v roce 1930 tu napočítali na 150 domů s více než desítkami obyvatel. Byl tu rozvinutý dřevozpracující průmysl a velice čilý turistický ruch, opírající se zejména o veliký hotel.

Po druhé světové válce přejmenovali Kunzwardt na Strážný a spustili u jeho bran železnou oponu.

Podle lidové pověsti prý se však dospělo k pojmenování někdejšího městečka na Kunzwardt docela jinak:

Na bavorském území řádila veliká a surová loupežnická banda. Jejím náčelníkem měl být vzdělaný a velmi prohnáný člověk, jakýsi Wilhelm Kusch.

Pocházel z dobré měšťanské rodiny a dostalo se mu dobrého vychování i vzdělání. Navíc byl velmi inteligentní a pohledný. Tento mladý muž opustil univerzitu s hodností bakaláře a přijal místo vychovatele v rodině bohatého bavorského šlechtice. Jakási milostná pletka prý podnítila spor mezi oním šlechticem a vychovatelem.

Došlo i k potyčce, při níž mladík šlechtice těžce zranil, ba dokonce snad usmrtil. Sice se mu za pomoci milenky podařilo uprchnout, ale Wilhelm Kusch se stal psancem.

Nějakou dobu se skrýval v hlubokých pohraničních hvozdech a všelijakými úskoky získával prostředky k obživě. Časem se mu podařilo shromáždit kolem sebe početnou tlupu surové a nevzdělané sebranky. Veden svým intelektem, podporován primitivními darebáky své tlupy, stal se všemocným vládcem na cestách v území mezi Pasovem a hranicí Čech.

Osobně prý se surové k přepadeným nechoval, ba občas prý napomenul i některého z loupežníků, když si počínal nadměru surově. Patrně mu stoupla vlastní sláva prudce do hlavy, a tak se rozhodl ukázat světu svou moc. Rozhodl se totiž vniknout do Čech a zničit strážní hrad na jejich hranici, který ovšem v té době už zdaleka nebyl tak důležitý jako kdysi, protože obchodních cest přibýlo a Zlatá stezka ztratila na významu.

Lstí a přesilou to dokázal. Hrad se svou bandou vyplnil a vypálil. K jeho obnově už nikdy nedošlo, právě pro klesající význam Zlaté stezky. Zato přišla ke slovu Kuschova ješitnost. Snad aby se vědělo, kdo tu pevnost, postavenou proti loupežníkům, zničil, vstoupil prý Kusch do hospody ve vsi, poručil si víno, a když je vypil, hodil hostinskému zlaták. Pak našli venku list, na němž prý stálo: „Kusch war da“ - tedy Byl tu Kusch. Od té doby prý se ten dnešní Strážný jmenoval německy Kuschwarda. Vyberte si podle svého.

Ing. Antonín Vávra